תלמוד בבלי · אחרונים · קרן לדוד

קרן לדוד על סוכה

רבי דוד כהן־סקלי

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

קרן לדוד על סוכה

רבי דוד כהן־סקלי

מקור הטקסט: דיקטה · רישיון: CC BY-SA 4.0

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/קרן-לדוד-על-סוכה/
הקובץ נוצר ב־17 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

דף לח. 4
(**לעיל**) **דף לא**. 4
(**לעיל**) **דף ט**. 5
דף יא. 5
דף לא: 6
דף מב. 6

דף לח.

בתוספות ד"ה ותהי לו וכו'. נ"ל שהתוספות לא ניחא להו בפירוש רש"י דבמה שלא למד אין לו מאירה וראיה מגדול מקרא אותו דמתני'. ואם למד ג"כ אין לו מאירה במה שעושה שלוחים כאלו ומבזה לקונו דכיון שהוא צריך לענות אחריהן מה שהן אומרים אין עושה אותם שלוחים שהרי הוא בעצמו קורא ויוצא בקריאת עצמו ועוד דלא שייך לאוקמה בלומד ויודע לקרות דא"כ כיון דצריך לענות כל מה שהן אומרים למה צריך הוא לקריאתם ולכך פירשו דבאמת מתני' מיירי בשלא למד והמאירה היא לו שמבזה עצמו להביא מי שיקרא לו מלאו בני חיובא דיצטרך שיקרא בשנוי ממה שיקראו אחרים דהיינו לענות כל מה שהן אומרים ולא ראשי פרקים בלבד כדרך קריאת ההלל אבל בגמ' לענין ברכת המזון אתי שפיר דקא לייט ליה משום שעושה שלוחים כאלה להוציאו י"ח דהוא שומע ושותק ויוצא מלאו בני חיובא והבזוי לו או לקונו עי' מהר"ם ומהרש"א. ולדעת רש"י יש לומר אף דלמד מקרא אותו דרך הרגילו שכך היו נוהגים אחד קורא את ההלל והם עונים אחריו כמ"ש בש"ס. ולכך הוא הוצרך לאלו שיעשה הרגילו והוצרך לענות אחריהם כל מה שהן אומרים משום דלאו בני חיובא נינהו אבל משונה היא זו דאי לזה הו"ל לקרות הוא והן עונין אחריו והם יהיו טפלים לו ולא שיהא הוא טפל להם ובזה יקיים הרגילו ולכך תבא לו מאירה שעושה אלו שלוחים לו והוא יהיה טפל להם. ולכן בברכת המזון פירש רש"י בד"ה שאשתו ובניו מברכין לו דודאי מחמת שלא למד והיינו טעמא משום דברכת המזון לית להו הרגיל זה ובודאי מחמת שלא למד ובזה מדויק לשון רש"י לעיל במתני' בד"ה מקרין אותו שכתב שכך היו נוהגים אחד קורא את וכו'. וקשה ונימא משום שלא למד אלא ע"כ לומר אף שלמד כך היו נוהגים וזה הולך על פי הרגילו בין למד בין שלא למד ודו"ק.

(לעיל) דף לא.

רש"י ד"ה לולב של עכו"מ ששמשו בו לעכו"מ לכבד לפניה קרקע. א"נ שעבודתה בלולב להעבירו לפניה או לזורקה בו ע"כ. לפי פירושו השני א"כ הוה ליה תקרובת ע"ז של נכרי ואפילו הכי קאמר רבא שדינה כמו ע"ז גופה שאם נטל כשר. ולכאורה דזה הוא הפך ממה שפסק מר"ן ז"ל בש"ע א"ח סי' תקפ"ו סעיף ד' וז"ל שופר של תקרובת עכו"מ אפילו היה של נכרי שתקע בו לא יצא משום שאינה בטילה עולמית ע"כ והיא סברת הר"ן בפרק ראוהו ב"ד כ"ח ע"ב וכמו שהעתיק משמו מרין ב"י בסי' הנז' ולכאורה שדברי רש"י הנז' פליגי אדברי הר"ן הנז'. אלא דאפשר לומר דגם רש"י מודה לדברי הר"ן הנ"ל.

ותקרובת שהיא כעין פנים שאני דאתקש למת שנאמר ויאכלו זבחי מתים כמת שהוא אסור בהנאה ולית ליה תקנתא אתר כך ראיתי למר"ן ז"ל ביו"ד סי' קל"ט ס"ג שכתב וז"ל ותקרובת כל כיוצא בו קרב ע"ג המזבח כמו כל מיני מאכל וכו' אם הניחו לפניה לשם תקרובת נאסר מיד אבל דבר שאין מקרבין אותו לפנים אינו נאסר אלא אם כן עשה ממנה כעין זביחה או כעין זריקה המשתברת וכו'. וכן בכל דבר בדרך עבודתה בין אם הוא דרך כבוד בין אם הוא דרך בזיון ואינו כעין פנים חייב ולא נאסר וכו' ע"ש. וכדרך שכתבנו אנן בענ"ד ולפ"ז מש"כ רש"י ז"ל א"נ שעבודתה בלולב להעבירו לפניה או לזורקה בו היינו שאינו כעין פנים ולא נאסר להדיוט אלא משום דמאיס להכי אין ליטלו למצוה לכתחילה ואם נטל כשר והוא כמ"ש ודו"ק.

(לעיל) דף ט.

סוכה ישנה ב"ש פוסלים וב"ה מכשירי' וכו' אלא טעמייהו דב"ש משום דכתיב חג הסוכות תעשה לך וכו' סוכה העשויה לשם חג בעינן וכו'. לכאורה נראה דפלוגתייהו היא שב"ש סברי מצות צריכות כוונה ולהכי כיון שלא נעשית לשם חג פסולה וב"ה. סברי מצות אין צריכות כוונה ולכך מכשירין אלא דא"כ תיקשי מכאן למאן דסבר מצות צריכות כוונה עי' בטור א"ח סי' סמך, וכן פסק מר"ן ז"ל שם בש"ע סעיף ד' ע"ש:
על כן נראה לומר דמבית שמאי לא תיקשי למאן דסובר אין צריכות כוונה אפשר דשאני בעשיית סוכה דגלי קרא אבל בעלמא אין צריכות כוונה ומבית הלל נמי לא תקשי למאן דסובר דמצות צריכות כוונה דשאני הכא שאינה עיקר המצוה לצאת שאין בעשיית הסוכה אלא הכשר מצוה דהיינו להכינה. בזה היא דס"ל לב"ה שאין צריך כוונה, אבל בעיקר כגון ישיבתה כדכתיב בסוכות תשבו גם לב"ה צריך שיכוין לצאת ידי מצות המלך לשם ישיבת סוכה וק"ל.

דף יא.

מתני' הדלה עליה את הגפן וכו' פסולה. ואם היה הסיכוך הרבה מהן או שקצצן וכו'. מהכא משמע הגם דהפיסול ניכר ויכול לברר הפסול מתוך הכשר מהני הרוב לבטל וזה הפך ממה דקי"ל ביוד' סי' צ"ח סעיף ד' במור"ם ע"ש שכתב וז"ל וכל איסור שמבטלים בששים אם מכירו צריך להסירו משם אע"ג דכבר נתבטל טעמו בששים וכו' ע"ש. עי' להרב מגן אברהם ז"ל סי' תרכ"ו ס"ק ג' מה שכתב בזה ע"ש:

שם זה הכלל כל שהוא מקבל טומאה ואין גידולו מן הארץ וכו' וכל דבר שאינו וכו' בכאן נמצא חידוש דקאמר זה הכלל כל וכו' דלא קאי אמאי שמוזכר במתני', והוא דין בפ"ע שאין רישומו ניכר במה שהזכיר התנא קודם לו:

דף לא:

בש"סוהאמר רבא לולב של עכו"מ לא יטול ואם נטל כשר ופירש"י ואע"ג דאיסורי הנאה הוא. דמצות לאו ליהנות נתנו וכו' ע"ש. וקשה לי דמאי שנא של עכו"מ דאע"ג דאסור בהנאה אם נטל כשר ומאי שנא מאתרוג של ערלה ושל תרומה טמאה דתנן לקמן ל"ד ע"ב של ערלה פסול של תרומה טמאה פסול ואמרינן בש"ס לקמן ל"ה ע"א דטעמא, חד אמר לפי שאין בה היתר אכילה ופירש רש"י שם וז"ל ורחמנא אמר לכם הראוי לכם בכל דרכי הנאתו ע"ש וא"כ גם בלולב של עכו"מ ראוי לפסול אפי' בדיעבד משום שאינו ראוי לכם בדרכי הנאתו כגון לבשל בו או לסכך בו וכן לחד מאן דאמר התם של ערלה פסול לפי שאין בה דין ממון עי' פירוש רש"י שם גם כאן נמי בשל עכו"מ אין בו דין ממון כיון דאסור בהנאה והוה לן לפוסלו גם בדיעבד ויש לומר דשאני של עכו"מ שראוי לבטלו כיון שהיא ע"ז של גוי יש לה ביטול וכיון שראוי לבטלו וליהנות ממנו שפיר הוי מקרי לכם גם קודם שביטלו דכל הראוי לבילה אין בילה מעכבתו ועי' למר"ן בש"ע סי' תרמ"ט סעיף ג' וסי' תקפ"ו סעיף ג' עי"ש:

דף מב.

מתני' מקבלת אשה מיד בנה מיד בעלה וכו' ובש"ס פשיטה מהו דתימא הואיל ואשה לאו בת חיובא היא אימא לא תקבל וכו' ופירש רש"י דלגבה איכא איסור טלטול קמ"ל כיון דראוי לנטילת אנשים תורת כלי עליו ומותר בטלטול ע"כ הנה למאי דסובר שאשה רשאה לקיים כל מצות עשה שהזמן גרמא ולמצוה יחשב לה.. וזה דעת התוס' אין לסתור דעתו מש"ס דהכא דקאמר כיון שהיא לאו בת חיובא אימא לא תקבל מידי דלא חזי לה. דיש לומר דנהי דרשאה אבל מ"מ אינה מחויבת והכא מיירי באשה שלא רצתה לחייב עצמה בזה ולהכי לגבי דידה דהסיחא דעתה מיניה א"כ הא לא חזי לה קמ"ל ולמאן דסובר שאין רשאה לחייב עצמה אין לסתור סברתו מכאן דאמרינן מקבלת וכו' שאין כאן סתירה וכמו שפירש רש"י ז"ל וכדקימ"ל הבא בשביל ישראל זה הגם דאסור לאוכלו מותר לטלטלו משום דחזי לאחרים עי' בש"ע א"ח סי' תקט"ו סעיף ה' ע"ש ודו"ק. ועי' להרב כפות תמרים:

שם ר' יהודה אומר בשבת מחזירין ביו"ט מוסיפין וכו' והא דאיתא בביצה ל"ו ע"ב אין בין יו"ט לשבת אלא אוכל נפש בלבד. כתב הרב כפות תמרים דלא נאמר כלל זה אלא לב"ש אבל לב"ה איכא טובא בינייהו ע"ש. וכן ראיתי להרמב"ם ז"ל בפירושו על המשנה במגילה ז' ע"ב ובביצה ל"ו ע"ב שכתב וז"ל וזה שאמר אין בין יו"ט לשבת אלא אוכל נפש בלבד זהו דעת ב"ש. אבל דעת ב"ה לא כי יש דברים רבים מלבר אוכל נפש שהן מוהרין בי"ט ואסורים בשבת ומהם בתחלת הפרק משילין פירות ומהם הוצאת לולב וקטן וס"ס וכו' ע"ש. ונ"ל דהא דקאמר דאליבא דבית הלל איכא דברים רבים מלבד אוכל נפש וכו' אין כוונתו אלא על אלו שאמרו חכמים בפירוש שיש חילוק ביניהם דהיינו בין שבת לי"ט שגלו דעתם בהם דוקא. אבל כל שלא גלו דעתם שיש חילוק בין שבת לי"ט אמרינן גם לב"ה אין בין יו"ט לשבת כלל וליכא חילוק בינייהו וכל מה שאסור בשבת אסור בי"ט. ויש להביא ראיה לזה מדברי הרב המגיד בהלכות י"ט פרק ראשון הלכה י"ז דכתב על מה שכתב הרמב"ם בהלכה י"ז וז"ל כל שאסור בשבת בין משום שהוא דומה למלאכה וכו' בין שהוא משום שבות הרי הוא אסור בי"ט וכו' וכתב הרב המגיד על זה ז"ל כן איתא במגילה ז' אין בין י"ט לשבת אלא אוכל נפש בלבד וכו' ע"ש הרי לך שזה הכלל ילפינן מניה אליבא דהלכתא והיינו בדבר שלא גלו דעתם שהוא חלוק אמרינן משפט אחד לכולם: